

Міністерство освіти і науки України
Глухівський національний педагогічний університет
імені Олександра Довженка
факультет дошкільної освіти

ЗАТВЕРДЖУЮ
Перший проректор
Т. Кузнецова

« 30 » грудня 2022 р.



СИЛАБУС
КОМПЛЕКСНОГО ЕКЗАМЕНУ «МОВА І ЛІТЕРАТУРА (АНГЛІЙСЬКА)»
Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти
Спеціальність: 012 Дошкільна освіта
Освітньо-професійна програма: Дошкільна освіта та мова і література (англійська)
Галузь знань: 01 Освіта / Педагогіка

Кваліфікація: Бакалавр дошкільної освіти
Вихователь закладу дошкільної освіти
Керівник гуртка іноземної мови (англійської).

Силабус комплексного екзамену «Мова і література (англійська)» розроблено на основі освітньо-професійної програми Дошкільна освіта та мова і література (англійська), з урахуванням вимог Стандарту вищої освіти зі спеціальності 012 Дошкільна освіта для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, затвердженого МОН України №1456 від 21.11.2019 р. (<https://cutt.ly/A2spWr9>) та Професійного стандарту «Вихователь закладу дошкільної освіти», затвердженого Мінекономіки України №755-21 від 19.10.2021 р. (<https://cutt.ly/29CenJp>).

Розробник:

кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри теорії і методики дошкільної освіти **Любива Віталіна Вячеславівна**

Схвалено на засіданні кафедри теорії і методики дошкільної освіти Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка, протокол № 1 від 29 серпня 2022 р.

Завідувач кафедри
дошкільної педагогіки і психології



Ірина КОРЯКІНА

Схвалено вченою радою факультету дошкільної освіти Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка, протокол № 1 від 30 серпня 2022р.

Голова вченої ради факультету



Інна КУЛШ

Вихідні положення

Підсумкова атестація здобувачів ВО, її форми відповідають вимогам стандарту вищої освіти зі спеціальності 012 Дошкільна освіта для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, затвердженого МОН України №1456 від 21.11.2019 р. та Професійному стандарту «Вихователь закладу дошкільної освіти», затвердженого Мінекономіки України №755-21 від 19.10.2021 р.

Кваліфікаційний екзаме́н «Мова і література (англійська)» передбачає комплексну перевірку рівня відповідності досягнутих результатів навчання вимогам зазначених стандартів та освітньої програми. Складається з 30 білетів, до змісту яких входять питання з практичного курсу іноземної мови, методики навчання дошкільників іноземної мови, організації гурткової роботи в ЗДО, літератури для дітей іноземною мовою.

Цілі й функції кваліфікаційного екзаме́ну кваліфікаційного екзаме́ну «Мова і література (англійська)»

Кваліфікаційний екзаме́н дозволяє визначити рівень теоретичної й практичної підготовки до виконання професійних обов'язків вихователів закладу дошкільної освіти, керівників гуртка іноземної мови (англійської), зумовлює актуалізацію творчого потенціалу, активності, самостійності, відповідальності.

Підсумкову атестацію здобувачі ВО складають в усній формі. У відповідях випускники повинні показати глибину та усвідомленість професійних знань з означених вище ОК.

У силабусі підсумкової атестації запропоновані критерії оцінювання відповідей здобувачів ВО.

Під час складання комплексного кваліфікаційного екзаме́ну зі спеціальності 012 Дошкільна освіта здобувачі ВО мають показати такі сформовані компетентності:

Загальні компетентності:

КЗ-3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

КЗ-4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

КЗ-5. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

КЗ-6. Здатність до міжособистісної, командної взаємодії.

КЗ-7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

КЗ-8. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях, швидко і гнучко реагувати на зміни, виявляти самостійність.

КЗ-9. Здійснення безпечної діяльності.

Спеціальні (фахові) компетентності (КС):

КС-1. Здатність працювати з джерелами навчальної та наукової інформації.

КС-2. Здатність до розвитку в дітей раннього і дошкільного віку базових якостей особистості (довільність, самостійність, креативність, ініціативність, свобода поведінки, самосвідомість, самооцінка, самоповага).

КС-3. Здатність до розвитку допитливості, пізнавальної мотивації, пізнавальних дій у дітей раннього і дошкільного віку.

КС-17. Здатність нести відповідальність за прийняття рішень у непередбачуваних умовах праці.

КС-18. Здатність знаходити, опрацьовувати потрібну освітню інформацію та застосовувати її в роботі з дітьми, батьками.

КС-19. Здатність до комунікативної взаємодії з дітьми, ефективної співпраці та комунікації з батьками, колегами.

КС-20. Здатність до самоосвіти, саморозвитку, самостійності, саморегуляції, до

безперервності в освіті для постійного поглиблення загальноосвітньої та фахової підготовки, перетворення набуття освіти в процес, який триває впродовж усього життя людини.

КС-21. Здатність ефективно використовувати ІКТ та електронні освітні ресурси в професійній діяльності, формувати цифрову компетентність у дошкільників, культуру використання гаджетів.

КС-22. Здатність до визначення психофізіологічної готовності до вивчення іноземної мови, кола пізнавальних інтересів дітей раннього і дошкільного віку, проектування та реалізації оптимального змістового і методичного наповнення процесу формування в дітей дошкільного віку англомовної компетентності.

КС-23. Здатність до планування та проведення занять іноземною мовою з дітьми дошкільного віку, здійснення контролю за формуванням іншомовної компетентності в дітей дошкільного віку.

КС-24. Здатність до мовленнєвої діяльності англійською мовою під час використання англомовної літератури у процесі навчання дітей дошкільного віку іноземної мови.

Програмні результати навчання:

ПРН 4 Розуміти і визначати особливості провідної – ігрової та інших видів діяльності дітей дошкільного віку, способи їх використання в розвитку, навчанні і вихованні дітей раннього і дошкільного віку.

ПРН 5 Здійснювати взаємодію в роботі закладу дошкільної освіти, сім'ї та школи. Залучати батьків до організації освітнього процесу з дітьми раннього і дошкільного віку в умовах закладу дошкільної освіти.

ПРН 6 Встановлювати зв'язок між педагогічними впливами та досягнутими дітьми результатами.

ПРН 12 Будувати цілісний освітній процес з урахуванням основних закономірностей його перебігу. Оцінювати власну діяльність як суб'єкта педагогічної праці.

ПРН 13 Здійснювати управління якістю освітнього процесу, керуючись психолого-педагогічними принципами його організації в системі дошкільної освіти та взаємодії з сім'єю.

ПРН 14 Мати навички збереження та зміцнення психофізичного і соціального здоров'я дітей.

ПРН 17 Здійснювати суб'єкт-суб'єктну взаємодію і розвивальне міжособистісне педагогічне спілкування з дітьми дошкільного віку та особистісно- і соціально зорієнтоване спілкування з батьками.

ПРН 18 Володіти технологіями організації розвивального предметно ігрового, природно-екологічного, пізнавального, мовленнєвого середовища в різних групах раннього і дошкільного віку.

ПРН 20 Враховувати рівні розвитку дітей при виборі методик і технологій навчання і виховання, при визначенні зони актуального розвитку дітей та створенні зони найближчого розвитку.

ПРН 22 Дотримуватись умов безпеки життєдіяльності дітей раннього і дошкільного віку.

ПРН 24 Знаходити, опрацьовувати, критично осмислювати зміст, достовірність, надійність інформаційних джерел та застосовувати їх у професійній діяльності.

ПРН 28 Уміти спілкуватися іноземною мовою в повсякденному житті і професійній діяльності

ПРН 29 Володіти комунікативною мовленнєвою компетентністю з англійської мови, вдосконалювати й підвищувати власний компетентнісний рівень щодо використання іноземної мови в роботі з дітьми дошкільного віку

ПРН 30 Планувати та організовувати навчання іноземній мові дітей дошкільного віку, дотримуючись загально дидактичних, методичних принципів, форм, методів, застосовуючи сучасні технології навчання.

ПРН 31 Використовувати літературу для дітей іноземною мовою в організації освітнього процесу з дітьми дошкільного віку.

Перелік питань з організації гурткової роботи в ЗДО

1. Гурток іноземної в ЗДО як самостійна додаткова організаційна форма освітнього процесу.
2. Нормативно-правове забезпечення освітнього процесу в умовах гуртка
3. Методи навчання дітей дошкільного віку англійської мови на заняттях гуртка
4. Використання ІКТ в умовах дистанційного навчання дітей дошкільного віку англійської мови
5. Особливості освітнього середовища гуртка іноземної мови дітей дошкільного віку
6. Складові організації гурткової роботи
7. Проектування та складання необхідної документації керівника гуртка іноземної мови
8. Навчальні програми. Авторські навчальні програми гуртків.
9. Презентація та реклама гуртка іноземної мови
10. Дотримання правил безпеки під час гурткової діяльності

Перелік питань з літератури для дітей іноземною мовою

1. Англійська дитяча література: казки, народні перекази, епічні твори.
2. Англійській фольклор і міфологія
3. Вірші для дітей англійською
4. Льюїс Керрол. «Аліса в Дивокраї»..
5. Редьярд Кіплінг. «Книга джунглів», вірш «Якщо»
6. Алан Мілн, «Вінні-Пух та його друзі»
7. Чарлз Діккенс «Різдвяна історія»
8. Вільям Шекспір. «Ромео і Джульєтта»
9. Клайв Стейплз Льюїс «Хроніки Нарнії: Лев, чаклунка і чарівна шафа»
10. Джоан Роулінг «Гаррі Поттер»

Перелік питань з практичного курсу іноземної мови

1. Дозвілля. Дієслово to be. Особові та присвійні займенники. Числівники.
2. Їжа. Займенники this, that, these. those. Множина іменників.
3. Подорож. Теперішній неозначений час.
4. Погода. Питальні речення
5. Моя країна – Україна. Прикметники.
6. Освіта упродовж життя. Модальне дієслово: «can»
7. Дошкільна освіта в мультикультурному соціумі. Минулий неозначений час (правильні дієслова)
8. Видатні педагоги світу. Минулий неозначений час (неправильні дієслова)
9. Відомі університети англомовних країн. Утворення та вживання теперішнього тривалого часу
10. Роль освіти у зростанні і розвитку дитини. Злічувані та незлічувані іменники

Перелік питань з методики навчання дошкільників іноземної мови

1. Навчання англійської мови в ЗДО як компонент загальної методики навчання іноземних мов.
2. З історії навчання дітей іноземних мов
3. Аналіз періодів, сприятливих для початку навчання дітей іноземних мов (У. Вайнрайх, Л. С. Виготський, Я. А. Коменський, О. О. Леонтьєв, Є. І. Михєєва, К. Д. Ушинський, В. Штерн, Л. В. Щерба). Погляди педагогів щодо ролі і значення дошкільного навчання іноземної мови.
4. Експериментальні дослідження навчання дітей іноземної мови в ранньому та дошкільному віці: Ж. Роже, В. Леопольд, Н. Імедадзе, Е. Негневицька, та ін.

5. Методи і технології навчання іноземних мов і культур в історичному аспекті: свідомі методи, прямі методи, усний метод Гарольда Пальмера
6. Методи і технології навчання іноземних мов і культур в історичному аспекті: аудіолінгвальний метод, аудіовізуальний метод, комбіновані методи
7. Методи і технології навчання іноземних мов і культур в історичному аспекті: метод навчання читання Майкла Уеста, комунікативно-ігровий метод навчання, інтенсивні методи
8. Іншомовна комунікативна компетентність дітей дошкільного віку. Складові англomовної комунікативної компетентності дітей дошкільного віку
9. Методи дослідження в методиці навчання іноземних мов і культур
10. Зміст дошкільного навчання англійської мови. Методи і засоби дошкільного навчання.
11. Урахування анатомо-фізіологічних, психічних та психолого-педагогічних особливостей дітей дошкільного віку під час навчання англійської мови.
12. Проблеми дитячого білінгвізму в процесі навчання дошкільників англійської мови
13. Заняття як основна форма організації навчання іноземної мови в ЗДО.
14. Роль і місце на заняттях з англійської мови рецептивних, репродуктивних та продуктивних (творчих) комунікативних та умовно-комунікативних вправ.
15. Використання ІКТ в умовах дистанційного навчання дітей дошкільного віку англійської мови
16. Особливості навчання англійської мови дітей дошкільного віку в різновікових групах
17. Особливості навчання іноземної мови дітей у групах раннього віку.
18. Навчання дітей звуковимови.
19. Етапи формування фонетичної компетентності
20. Лексична робота у навчанні іноземної мови дошкільників
21. Діалогічне і монологічне мовлення. Завдання і зміст розвитку англійського діалогічного мовлення у дошкільників.
22. Формування граматичних навичок і умінь дошкільників.
23. Аудіювання як вид мовленнєвої діяльності.
24. Методика вивчення малих літературних творів (пісень, віршів, римовок). Їх роль і місце у навчанні дітей англійської мови.
25. Специфіка використання гри у дошкільному навчанні англійської мови. Спеціальні дидактичні ігри для навчання дітей іноземних мов. Їх види і особливості використання.
26. Авторські методики навчання англійської мови дітей дошкільного віку. Методика Глена Домана.
27. Методика Асоціативних Символів у навчанні англійської мови дітей дошкільного віку
28. Сучасні методики навчання дітей дошкільного віку англійської мови
29. Планування процесу навчання іноземної мови дітей дошкільного віку в ЗДО.
30. Навчальні програми навчання дітей дошкільного віку англійської мови. Авторські навчальні програми гуртків.

**Критерії оцінювання
кваліфікаційного екзамену «Мова і література (англійська)»**

Оцінка за 100 бальною шкалою	Критерії
90-100 А «Відмінно»	Здобувач ВО: - дає правильні, точні, повні, ґрунтовні відповіді; - демонструє високий рівень знань в обсязі навчальної програми з методики навчання дошкільників іноземної мови, практичного курсу іноземної мови, літератури для дітей іноземною мовою, організації гурткової роботи в ЗДО, демонструючи володіння

	<p>матеріалом основних посібників і додаткових літературних джерел;</p> <ul style="list-style-type: none"> - користується сучасною науковою термінологією; - грамотно розв'язує запропоновані педагогічні, методичні задачі; - творчо підходить до виконання завдань і розв'язання педагогічних, методичних ситуацій; - орієнтується у системі педагогічних, методичних понять, науково правильно їх тлумачить; - знає теоретичні аспекти методики навчання дошкільників іноземної мови, розкриває їх глибоко і повно; - довільно відтворює знання щодо основних розділів та тем методики навчання дошкільників іноземної мови, практичного курсу іноземної мови, літератури для дітей іноземною мовою, організації гурткової роботи в ЗДО; - демонструє високий рівень культури усного професійного мовлення.
82-89 В «Добре»	<p>Здобувач ВО:</p> <ul style="list-style-type: none"> - дає недостатньо повні відповіді на питання але змістовні, підкріплені прикладами і власними судженнями; - на достатньому рівні володіє теоретичними знаннями з будь-якої теми методики навчання дошкільників іноземної мови, практичного курсу іноземної мови, літератури для дітей іноземною мовою, організації гурткової роботи в ЗДО; - орієнтується в системі педагогічних, методичних понять, але припускається поодиноких несуттєвих помилок у їх тлумаченні; - під час відповіді на питання методики навчання дошкільників іноземної мови використовує знання із суміжних дисциплін; - під час виконання педагогічних, методичних завдань допускає несуттєві помилки; - правильно і доцільно використовує наукову термінологію. - демонструє достатній рівень культури усного мовлення.
74-81 С «Добре»	<p>Здобувач ВО: :</p> <ul style="list-style-type: none"> - демонструє недостатньо повну, але змістовну відповідь; - добре володіє теоретичними знаннями з методики навчання дошкільників іноземної мови, практичного курсу іноземної мови, літератури для дітей іноземною мовою, організації гурткової роботи в ЗДО; - орієнтується в системі термінологічних понять, але припускається поодиноких несуттєвих помилок у їх тлумаченні; - розкриває окремі актуальні питання методики навчання дошкільників іноземної мови, пов'язує їх із суміжними дисциплінами; - відповідь на питання недостатньо повна, але підкріплена прикладами і власними судженнями. - демонструє достатній рівень культури усного мовлення.
73-64 Д «Задовільно»	<p>Здобувач ВО:</p> <ul style="list-style-type: none"> - презентує неповну відповідь, помиляється у визначенні педагогічних, методичних понять; - виявляє узагальненні знання програми з методики навчання дошкільників іноземної мови, практичного курсу іноземної мови,

	<p>літератури для дітей іноземною мовою, організації гурткової роботи в ЗДО;</p> <ul style="list-style-type: none"> - не наводить власних прикладів; - не виявляє творчого підходу у вирішенні педагогічних, методичних ситуацій; - не вміє обґрунтувати свої думки; - виявляє знання та розуміння основних положень певного теоретичного питання, але викладає матеріал не досить повно і допускає помилки при цьому користується матеріалом основного посібника чи підручника, лекції; - у окремих формулюваннях не вміє глибоко і переконливо обґрунтовувати свої думки, викладає матеріал непослідовно і допускає помилки. - демонструє середній рівень культури усного мовлення.
<p>60-63 Е «Задовільно»</p>	<p>Здобувач ВО:</p> <ul style="list-style-type: none"> - допускає помилки у визначенні педагогічних, методичних понять; - виявляє узагальненні знання програми з методики навчання дошкільників іноземної мови, практичного курсу іноземної мови, літератури для дітей іноземною мовою, організації гурткової роботи в ЗДО; - відсутній творчий підхід у вирішенні педагогічних, методичних завдань; - не вміє обґрунтувати свої думки; - у окремих формулюваннях не вміє глибоко і переконливо обґрунтовувати свої думки, викладає матеріал непослідовно і допускає помилки. - демонструє низький рівень культури усного мовлення.
<p>35-59 FX «Незадовільно»</p>	<p>Здобувач ВО:</p> <ul style="list-style-type: none"> - виявляє незнання теоретичного матеріалу з програми з методики навчання дошкільників іноземної мови, практичного курсу іноземної мови, літератури для дітей іноземною мовою, організації гурткової роботи в ЗДО або демонструє поверхові знання; - ключові питання розкриваються неповно; - помиляється у визначенні основних понять; - незнайомий із сучасними педагогічним технологіями та їх використанням в освітньому процесі ЗДО; - не наводить прикладів; допускає суттєві помилки у розв'язанні конкретних педагогічних, методичних завдань; - не користується науковою термінологією; - відсутній творчий підхід у вирішенні педагогічних, методичних ситуацій; - демонструє низький рівень культури усного мовлення.

**Аналіз, оцінювання та оголошення результатів комплексного кваліфікаційного
екзамену «Мова і література (англійська)»**

Результати кваліфікаційного комплексного екзамену «Мова і література (англійська)» оголошуються студентам у день його проведення після обговорення й оцінювання відповідей членами атестаційної комісії та оформлення протоколу. Голова комісії доводить до відома студентів оцінки, дає загальну оцінку їхніх відповідей,

відзначаючи найбільш яскраві і, характеризуючи рівень фахової підготовки здобувачів освіти в цілому.

Основна література з методики навчання дошкільників іноземної мови, практичного курсу іноземної мови, літератури для дітей іноземною мовою, організації гурткової роботи в ЗДО

1. Англійська мова. I курс : підруч. для студ. та виклад. вищ. навч. заклад. М. О. Возна, А. Б. Гапонів, О. О. Акулова та ін.; за заг. ред. В. І. Карабана. Вид. 2, випр. та допов. Вінниця, 2012. 568 с.
2. Англійська мова. IV курс : підруч. для студ. та виклад. вищ. навч. заклад. М. О. Возна, А. Б. Гапонів, Н. М. Антонюк, Н. С. Хоменко, А. В. Пермінова.; за заг. ред. В. І. Карабана. Вінниця, 2008. 440 с. 2.
3. Бобир О.В. Англійська дитяча література : навчальний посібник- хрестоматія. Ніжин, 2012. 636 с.
4. Бойко О.В. Особливості формування мовленнєвої активності у дітей на заняттях з іноземної (англійської) мови. *Наукові записки НДУ імені М. Гоголя : наук. журн.* Ніжин, 2006. С. 45-48.
5. Бурова А. П. Організація ігрової діяльності дітей дошкільного віку. Тернопіль, 2010. 255 с.
6. Гнатюк Т. Англійська мова для дошкільнят. Навчально-методичний посібник, 2018. 112 с.
7. Голіцинський Ю. Б. Граматика: 3б. вправ. 7-ме вид. випр. та доп. Київ : Арій, 2014. 544 с.
8. Долганова Н.Л., Кучеренко Н.Л. Організація діяльності керівника гуртка: навчальний посібник: Кривий ріг, 2020. 45 с.
9. Залізко В. Англійська для дошкільнят. Навчально-методичний посібник Умань. 2018. 80 с.
10. Качак Т. Б., Круль Л. М. Зарубіжна література для дітей: підручник Київ, 2014. 416 с.
11. Клименко Л.В. Читання іноземною мовою як комунікативне вміння та засіб спілкування: URL: http://osvita.ua/school/lessons_summary/edu_technology/444485. (дата звернення: 23.01.23)
12. Круль Л. М., Качак Т. Б. Література іноземною мовою для дітей дошкільного віку: Методичні рекомендації до практичних занять. Івано-Франківськ, 2012. 32 с.
13. Кулікова І. А., Шкваріна Т. М. Англійська мова для дітей дошкільного віку Програма та методичні рекомендації. 2017. 48 с.
14. Література. Діти. Час: Вісники центру дослідження літератури для дітей та юнацтва. Вип. 1, 2, 3. Тернопіль, 2011-2012.
15. Оваденко О. М. Англійська без репетитора. Київ : Арій, 2018. 448 с.
16. Тучина Н. В., Меркулова Т. К., Кузьміна В. С. Speak English with Pleasure. За ред. Луїзи Грін, Кіри О. Янсон. Харків, 2001. 288 с.

Додаткова література з методики навчання дошкільників іноземної мови, практичного курсу іноземної мови, літератури для дітей іноземною мовою, організації гурткової роботи в ЗДО

1. Англійська мова. Комунікативний аспект: Підручник для студентів вищ. навч.закл. За ред. Л. Мисик. Львів, 2007. 432 с
2. Базовий компонент дошкільної освіти України. Наказ МОНУ № 33 від 12.01.2021 р. «Про затвердження Базового компоненту дошкільної освіти (Державного стандарту дошкільної освіти) нова редакція. URL: <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-zatverdzhennya-bazovogo-komponenta-doshkilnoyi-osviti-derzhavnogo-standartu-doshkilnoyi-osviti-nova-redakciya>

3. Барановська Т. В. Граматика англійської мови. Збірник вправ: навч. пос., вид 2-ге, випр. та доп. Київ, 2006. 384 с.
4. Винник В. Біблійні ремінісценції в сучасній дитячій літературі (на матеріалі циклу романів Дж. К. Ролінг "Гаррі Поттер"). *Література. Діти. Час: Вісник центру дослідження літератури для дітей та юнацтва*. Вип. 3. Тернопіль, 2011. С. 72 – 76.
5. Гужва Т. М. Англійська мова. Розмовні теми. Харків : Світовид, 2005. 191 с.
6. Зеленський П.Г. Англійська мова вступникам до вузів. Київ, 1987. 236 с.
7. Ісакова М. Л. Поетика керроллівського нонсенсу в історико-літературній перспективі : Дис... канд. наук: 10.01.04 2008.
8. Коганов А. Б. Англійська мова. Розмовні теми (лексика, тексти, діалоги, вправи) Кн. 1. Київ, 2000. 368 с.
9. Коганов А.Б. Англійська мова. Розмовні теми (лексика, тексти, діалоги, вправи) Кн. 2. Київ, 2000. 352 с.
10. Любива В. В. До проблеми формування іншомовної фонетичної компетентності у дітей дошкільного віку. *Вісник післядипломної освіти*. Випуск 15(44) «Серія «Педагогічні науки» (Категорія «Б»)). 2021. С. 179-192.
11. Любива В. В., Куліш І. Д. Дидактична гра як засіб формування іншомовної комунікативної компетентності в дітей дошкільного віку *Вісник Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка. Педагогічні науки*. 2020 С. 141-148
12. Марєєва Т. В. Психолого-педагогічні умови виховання інтересу у дітей старшого дошкільного віку до вивчення іноземних мов. *Гуманізація навчально-виховного процесу*. № 1 (99). Харків, , 2020. С. 254-268.
13. Марєєва Т. В. Діалоги англійською: Природа Землі та космосу : Заняття для дітей 5-го та 6-го року життя / Марєєва Т. В. Київ: Редакції газет з дошкільної та початкової освіти, 2012. 128 с. (Бібліотека «Шкільного світу»).
14. Мартинець А. Дитяча зарубіжна література: навч.-метод. посібник Івано-Франківськ, 2011. 168 с. (к-ть прим. – 1)
15. Марчій-Дмитраш Т. М. Навчання іноземної мови дітей дошкільного віку : навчально-методичний посібник. Івано-Франківськ, 2015. 64 с.
16. Організація ігрової діяльності дітей дошкільного віку авт.-упоряд. А. П. Бурова. Тернопіль, 2010. 256 с.
17. Поніманська Т.І. Дошкільна педагогіка: підручник- 3-тє вид., випр.. Київ, 2015. 448 с.
18. Поради як правильно читати книгу англійською URL: <https://www.englishdom.com/ua/blog/yaki-knigi-chitati-na-anglijskij-movi/#poradi-yak-pravilno-chitati-knigu-na-angl-jsk-j> (дата звернення: 23.01.23)
19. Тумаш А.В. Виховний потенціал гурткової роботи: навчально-методичний посібник. Коростень, 2019. 32 с.
20. English as a world language. Ed. by Richard W. Balley and Manfred Girlach New York: Arbor; East Lansing: The Univ. of Michigan press, 1986. VIII, 496 p
21. Enthologue, 13-th Edition, Barbara F.Grimes, Editor, 1996, Summer Institute of Linguistics Inc. Myers, L.M. The roots of modern English. Boston. Toronto: Little, Brown & co., 1966. X. 323 p.
22. Murphy R. English Grammar in Use. Intermediate with Answers. 3rd ed. Cambridge University Press. 2005. 379 p.